

Boekverslag *De familie Stastok* (uit de Camera Obscura) (Hildebrand)

Miriam Lommen

© havovwo.nl (april 2002)

Beschrijving

Primaire gegevens

Auteur: Hildebrand (pseudoniem voor Nicolaas Beets)
Titel: De Familie Stastok
Ondertitel: Een verhaal uit de Camera Obscura
Verschenen in: 1839
Aantal blz.: 77
Leestijd: ongeveer 5 uur (?)
Uitgelezen op: 1 april 2001

Verantwoording van de keuze

Ik heb eerst gekeken welke boeken we thuis hadden. Het bleek dat we Camera Obscura hadden en toen ik even een stukje van de achterkant had gelezen heb ik voor dit boek gekozen. Ik wist eigenlijk niet of het wel echt leuk was, maar van andere boeken wist ik dat ook niet. Het was voor mij wel zo gemakkelijk om gewoon dit boek te nemen. Ik kreeg toen ook nog te horen dat ik niet het hele boek hoefde te lezen, alleen het verhaal van Familie Stastok. Dat was extra voordelig voor mij natuurlijk!

Verwachtingen vooraf

Ik had me niet zo heel veel van het boek verwacht. Ik wist ook niet goed wat ik ervan kon verwachten, maar ik dacht niet echt dat het een leuk boek zou zijn. Het leek me wel aardig, maar verder niet. Deze enige verwachting die ik dus eigenlijk had is wel zo ongeveer uitgekomen. Ik vind het niet echt leuk, maar redelijk aardig is het wel, meer ook niet.

Eerste reactie achteraf

Ik was blij dat ik er doorheen was! Ik vond het heel vermoeiend om te lezen, door het Oudnederlands taalgebruik, de ellenlange zinnen, het kleine lettertype en de vele zinnen die volgepropt waren op een bladzijde (in mijn boek in ieder geval). Ik vond het verhaal op zich best leuk, maar het was soms wel erg saai.

Korte samenvatting van de inhoud

Op een fraaie dag in oktober komt Hildebrand per diligence aan in de plaats D. Hij wordt daar opgewacht door Keesje en naar het huis van oom en tante Stastok gebracht waar hij hartelijk wordt ontvangen. De volgende dag laat neef Pieter die in Utrecht studeert aan Hildebrand de stad zien. Al snel blijkt dat Pieter alleen maar kan praten over zijn studie. Als Hildebrand voorstelt om een potje te gaan biljarten bij koffiehuis 'De Noordstar', hebben de overige bezoekers die er zijn grote lol omdat Pieter er niks van kan. De verwaande Pieter merkt op de terugweg op, dat niemand echt uitmuntte.

Enkele dagen later is Hildebrand in gesprek met Keesje, die hem over vroeger vertelt. Hij blijkt stiekem geld te hebben gespaard voor zijn begrafenis, terwijl hij weet dat verpleegden uit 'het Huis' geen geld mogen bezitten. Hij heeft geld geleend aan Klein Klaasje, die zo gemeen is om het te verklappen aan de vader van 'het Huis'. Hij heeft Keesjes geld afgenomen. Hildebrand krijgt medelijden en roept de hulp van zijn oom in, die ervoor zorgt dat Keesje zijn geld terugkrijgt.

Zondagavond is er visite. Een paar mensen, onder andere Hildebrand, dragen een stukje voor. Pieter is geïnteresseerd in Koesje, de dochter van meneer Van Naslaan, maar hij krijgt niet de gelegenheid daar iets van te laten merken. Hildebrand heeft wel iets gemerkt van Pieters toenaderingspogingen en besluit hem een handje te helpen. Hij organiseert een roeitochtje, waarvoor Pieter, Koesje en haar nicht Christientje en ten spijt van Pieter de student Dolf van Brammen en zijn zus Amelia uitgenodigd zijn. Pieter voelt zich in de roeiboot niet op zijn gemak en ziet kwaad toe hoe veel lol Dolf, Koesje en Christientje hebben. Als Amelia vergeet-me-nietjes wil plukken, komt de roeiboot vast te zitten. Pieter duwt de boot los en... valt in het water. Dolf reageert hilarisch en kan het niet laten Pieter uit te lachen. De kwestie eindigt bijna in een vechtpartij. Op de terugweg

Boekverslag *De familie Stastok* (uit de *Camera Obscura*) (Hildebrand)

Miriam Lommen

© havovwo.nl (april 2002)

---

laat Pieter aan Koosje merken dat hij har graag mag, maar het wordt door Dolf verpest. De volgende dag keert Hildebrand weer naar huis.

Verdieping

Tijd en ruimte

De gebeurtenissen vinden plaats aan het begin van de 19e eeuw. De verhalen worden in chronologische volgorde en in de verleden tijd verteld. Het verhaal van Familie Stastok speelt zich in een aantal dagen af, een kleine week in oktober. Het speelt zich af in de stad D. Welke stad D is, is niet uit de tekst te halen.

Wijze van vertellen

Het verhaal wordt verteld door een personale verteller, oftewel een verteller die in het hij-perspectief schrijft. Het verhaal is chronologisch en wordt in de verleden tijd verteld.

Thema en motieven

Het thema van het verhaal is de 'gegoede stand'. Hildebrand neemt het gedrag van de 'gegoede stand' ironisch onder de loep. Hij vindt ze maar burgerlijk en heeft er niet echt goed woord voor over. Er wordt in het verhaal veel aandacht besteed aan het alledaagse leven van de 'gegoede stand' in de 19e eeuw.

Personages

<i>Hildebrand</i>	Een man die eigenlijk dé goede is in het verhaal. Hij lijkt geen vooroordelen te hebben over mensen en hij helpt de mensen die het nodig hebben. Hij vervult een beetje de rol van de held in het verhaal. Hij is ook de enige in het verhaal met een 'rond' karakter.
<i>Pieter</i>	Een student die zichzelf erg goed en slim voelt. Hij voelt zich een beetje verheven boven anderen en zal het nooit toegeven als hij een keer niet 'de beste' is. Hij denkt en spreekt vaak heel kwaad over mensen, terwijl dat zij in het echt best meevallen. Als het om liefde gaat, is hij erg verlegen en onderneemt hij zelf moeizaam iets.
<i>Toosje</i>	Een jong meisje van zeventien jaar dat erg rustig is. Ze is wel een beetje verlegen, maar als ze zich eenmaal thuis voelt komt ze wel los. Ze is een heel lief meisje in het verhaal.

Titel, ondertitel en motto

De titel 'De Familie Stastok' is heel eenvoudig te verklaren: Hildebrand gaat naar zijn familie en die familie heet Familie Stastok. Hier speelt het verhaal zich af.

De ondertitel 'Een verhaal uit Camera Obscura' kunnen we ook wel verklaren. Dit verhaal is dus maar één verhaal uit een boek genaamd 'Camera Obscura'. De Camera Obscura is de voorloper van het huidige fototoestel. Het geeft de dagelijkse werkelijkheid aan. Want de camera legt de dagelijkse werkelijkheid vast, net zoals de schrijver in zijn boek de dagelijkse werkelijkheid probeert vast te leggen in zijn boek.

Het motto luidt: 'Nec lusisse pudet, sed non incidere ludum' (Horatius). De vertaling van dit Latijnse stukje weten we helaas niet.

Genre

Verhaal uit een humoristische-realistische roman.

Relatie tussen tekst en auteur

De auteur leefde in de tijd die hij wil beschrijven in zijn boek. Hij geeft dus eigenlijk een weerspiegeling van (een deel van) de maatschappij weer in zijn boek. Misschien hebben enkele gebeurtenissen wel echt plaats gevonden, maar dat weet je niet. Ik denk van niet.

Boekverslag *De familie Stastok* (uit de *Camera Obscura*) (Hildebrand)

Miriam Lommen

© havovwo.nl (april 2002)

Relatie tussen verschillende teksten

In al zijn verhalen uit het boek 'Camera Obscura' geeft hij een alledaagse leven van de 'gegoede stand' weer en bekritiseert het zo nodig. Zoals al eerder gezegd neemt Hildebrand het gedrag van de 'gegoede stand' ironisch onder de loep.

Relatie tussen tekst en context

Zoals al eerder gezegd geeft de schrijver een afspiegeling van (een deel van) de samenleving: de goeude burgerij in de 19^e eeuw, dus in de tijd dat hij zelf leefde. De tekst komt dus eigenlijk helemaal voort uit de context.

Persoonlijke beoordeling Miriam

Toen ik de eerste regel had gelezen van het verhaal 'De Familie Stastok' had ik het eigenlijk al helemaal gehad. Het was een zin waarin een aantal woorden stonden die ik niet eens kenden en de zin was volgens mij overdreven lang en aan elkaar gebreid. Bijvoorbeeld wist ik niet dat een diligence een 'geregeld tussen twee plaatsen rijdende wagen voor personen- en postvervoer' was. Ik moest die hele zin echt nog eens lezen om door te hebben wat er nou eigenlijk stond. Er is dus gebruik gemaakt van oud taalgebruik in het boek. Later bleken lange zinnen en ouderwetse (en daardoor vaak moeilijke) woorden geen uitzondering te zijn. Op zich was het onderwerp best interessant. Je kunt wat leren over hoe het alledaagse leven ging in de 'gegoede standsgezinnen' uit de 19^e eeuw, iets heel anders dan tegenwoordig. Wat ik wel een nadeel vond was dat er soms te diep op dingen werden ingegaan. Bijvoorbeeld als Hildebrand een kamer beschrijft waar hij instaat en wat dan meer dan een hele bladzijde in beslag neemt. Natuurlijk kun je je dan wel een goed beeld vormen als je die beschrijving in je kop hebt, maar voor mij viel dat erg tegen door de gebruikte zinnen, gebruikte woorden en oninteressante dingen. Er gebeurde niet echt hele leuke, spannende of rare dingen in het verhaal, maar op zich waren de gebeurtenissen nog best leuk om te lezen doordat je je redelijk kon verplaatsen in de persoon en zijn gevoelens. Het hele verhaal kwam wel erg realistisch over, wat natuurlijk ook wel logisch is, want dat is waarschijnlijk ook een van de grootste doelen van de schrijver is geweest. Het verhaal was chronologisch en had een gewone, goed opbouw. Ik kan moeilijk zeggen of ik het verhaal zou veranderen als ik de dat mocht, want als ik het niet zou veranderen, zou ik het boek zo dus laten terwijl ik er helemaal niet enthousiast over ben. Als ik het wel zou veranderen, klopt het realistische beeld niet meer, die weerspiegeling van de 'gegoede stand' in de 19^e eeuw. Ik weet als 20^e-eeuwer natuurlijk niet hoe dat er vroeger allemaal aan toe ging. Ik heb dus denk ik geen enkele goede reden om het verhaal te veranderen. Al met al vind ik het boek (verhaal) behoorlijk saai. Niet door het verhaal zelf, maar eigenlijk door het taalgebruik. Ik vond het zo vermoeiend lezen dat dat ervoor heeft gezorgd dat ik het verhaal niet zo leuk vond om te lezen.

Het romantische karakter van de hoofdpersoon

De hoofdpersoon Hildebrand komt als een heel evenwichtige man over. Hij komt niet echt romantisch over en hij laat amper of bijna geen gevoelens los. Op zich wel tegenover bijvoorbeeld zijn neef, dat hij iets sneu vind voor hem, of juist als hij met Keesje een gesprek heeft. Zie hierboven, dan krijgt hij medelijden met hem en probeert hem te helpen: 'Ik was aangedaan. ... Deze arme man kon alles verdragen...' Maar tegenover of over vrouwen heeft hij geen enkele emotie vertoond.